

GEBROKE

VRYGESPREEK

DIENSBAAAR

VERSLAG VAN DIE SINODALE DIENSRAAD (SDR)

1. SAMESTELLING EN VERGADERINGS

1.1. Die Sinodale Diensraad (SDR) is volgens Bepaling 35.1.1-5 saamgestel uit die moderatuur (dit is die moderator, assessor, aktuaris en een addisionele lid); die diensraadvoorsitters; een predikant en een ouderling/diakon (met sekundi) uit elke ring, aangewys deur die onderskeie ringe; die sinode se predikant in sinodale diens wat ampshalwe as skriba optree en die saakgelastigde van die sinode. In uitvoering van bep. 35.1.1.6 is die volgende persone bygevoeg: drr JA Botha, HL Carelsen, JD Kirkpatrick, M Strydom* en ds M Nel*.

1.2 Met die emeritaat van dr Johan Pienaar moes die SDR die vakature van moderator vul. Dr Gustav Claassen is op die vergadering van 4 Junie 2010 verkies. In sy plek is dr Braam le Roux tot voorsitter van die SDGB verkies.

1.3 Die moderatuur, bygestaan deur die PSD en saakgelastigde het as dagbestuur van die SDR opgetree – hoofsaaklik met die funksie om aksies en prosesse van die SDR te koördineer.

1.4 Die SDR het 13 keer vergader. Geen buitengewone vergaderings is gehou nie.

1.5 Die SDR se funksionering word in bep 35.1.4 bepaal. Hierdie verslag word volgens die bepaling se uiteensetting aangebied.

2. OPDRAGTE EN FOKUSAREAS

Die SDR se taak word in bepaling 35.1.4 beskryf.

Die SDR behartig:

1. alles wat deur die sinode aan hom opgedra word met die fokus op visionering, ekumene, predikante-begeleiding en teologiese refleksie;
2. onderhewig aan bepaalde besluite van die sinode, voorlopig alle spoedeisende sake wat tot die terrein van die sinode behoort, waar nodig deur die aanwys van ad hoc-spanne;
3. die benoeming van predikante in sinodale diens nadat die sinode goedkeuring verleen het tot die daarstelling / kontinuering van die pos;
4. die goedkeuring van die begroting op voorlegging van die Sinodale Diensraad vir Ondersteuning en die arbiterstaak wanneer 'n verskil van mening oor die begroting ontstaan wat nie onderling opgelos kan word nie;
5. in buitengewone gevalle die ontmoeting van persone of instansies met die oog op pastorale gesprek;
6. die aanwysing van 'n taakspan wat appèlle met afhandelingsbevoegdheid hanteer;
7. skakeling met die owerheid, indien nodig.

2.1 Visionering

*1. Die Sinode se kernwaardes en fokusareas wat by die vorige sinodesitting bepaal is, was die SDR se funksioneringsraamwerk en is deurlopend in gedagte gehou.

*2. Die Ontwerpspan van die 2008-sinode het die kritiese areas wat tydens die sinodesitting na vore gekom het saamgevat:

*2.1 *Wye deelname* Een van die winspunte van die sinode was die diversiteit van die persone wat by die ronde tafels aan die gesprekke deelgeneem het. Die feit dat die moderator die sinodegangers bemaagtig het om self te praat, was baie positief. Daar het heelwat kleiner gedagtes by die tafels losgekam wat op verskillende maniere opgevang is. Dit sal na die bosberaad en na die verskillende kommissies gekanaliseer word.

*2.2 *Verandering op grondvlak* Wat baie sterk in al die gesprekke deurgekom het, is dat daar op grondvlak 'n verskil gemaak moet word. Gemeentes en ringe sal baie meer op grondvlak in die gemeenskap betrokke moet raak. Gemeentes en ringe sal ook al hoe meer kreatiewe netwerke moet vorm wat hulle bediening ondersteun.

*2.3 *Bou van verhoudings* Verhoudingsbou skep vertroue en spontaneïteit. Verhoudings is op 'n spontane manier tydens die sinodesitting gebou. Daar word net al hoe meer besef dat dit 'n aspek is wat nooit agterweë gelos mag word nie. Verhoudingsbou na binne en na buite moet steeds die volgende paar jaar op die sinode se tafel lê.

*2.4 *Kerkhereniging* Hoewel die kerkherenigingsgesprek vir baie sinodegangers 'n frustrasie was – veral omdat party vinniger en ander stadiger wou beweeg, is die gesprek oor die saak oopgemaak. Terwyl daar van leiers gevra word om sterker leiding te neem, het die sinode ook besef dat kerkhereniging op voetsoolvlak gemaak of gebreek kan word.

GEBROKE

VRYGESPREEK

DIENSAAR

*2.5 *Stories van hoop* Die stories van hoop is geweldig positief beleef. Miskien moet daar meer geleenthede geskep word hoe ons mekaar se stories kan hoor

*2.6 *Veranderende samelewing* Geluide wat wyd tydens die sinode voorgekom het, was die feit dat die wêreld baie vinniger verander as wat ons besef. Om vandag kerk te wees het sy eie uitdagings. Ons sal moet probeer verstaan wat in die verskillende generasies se leefwêreld aan die gang is en deur watter bril hulle na die wêreld kyk. Gemeentes en ringe sal kreatief bemagtig moet word om steeds relevant te bly.”

*3. Reeds by sy eerste gewone vergadering het die SDR bepaal dat die NG Kerk in die Noordelike Sinode hom met die volgende moet besighou:

- * Hy moet die konteks help beskryf: Konteks en verandering / bestuur van verandering, gemeentevernuwing en leierskapontwikkeling.

- * Diversiteit.

- * Gemeentes en ringe moet op grondvlak inisiatief inisieer – moet ruimte kry om binne hulle konteks te funksioneer

- * Verdieping van ons verstaan en beleving van ons die evangelie – moet tussen alle indrukke heen op met onderskeiding werk en nie met demokrasie nie

- * Moet stories van hoop bemark – ons moet makelaars van hoop wees,

- * Fokus op gemeentes wat swaarkry.

- * Moet indringend met mekaar oor kerkhereniging en versoening praat.

- * Moet werk aan beter onderlinge funksionering tussen gemeentes en ringe.

- * Ringsfunksionering.

- * (Ekumene) vermeerdering van sluiting van vennootskappe met ander kerke.

- * Kerkhereniging.

- * Samevattend – pogings om gemeentes en ringe se funksionering te verbeter asook die gesprek oor kerkhereniging is die sake wat as kritiese areas uitstaan.

*4. Dit is moeilik om te bepaal in watter mate met al hierdie sake sukses behaal is. Die aksies was nie noodwendig op spesifieke sake gevestig nie alhoewel sommige sake van tyd tot tyd spesifieke aandag gekry het. Voorbeelde is geleenthede soos padberade waar aandag aan onder meer ringsfunksionering en kerkhereniging gegee is.

*5. Die vraag is eerder in watter mate daar in die sinode 'n atmosfeer geskep is wat dit kreatiewe funksionering stimuleer. Ook hier is dit moeilik om die mate van sukses presies te meet. Dit wil egter wel voorkom asof daar meer positiewe as negatiewe tendense is.

2.2 Ekumene

2.2.1 Kerkhereniging van die NG Kerkfamilie

2.2.1.1 Sinodebesluit 2008

*1. Die Sinode het in 2008 die volgende besluit geneem: *Die Noordelike Sinode:*

1. Bevestig dat ons verbintenisse aan kerkhereniging uit ons oortuiging vloei dat ons mense is wat deur die genade van God Drie-enig nuutgemaak is en daarom geroep is om gebroke verhoudings te herstel en as kerk van Christus versoening en hoop in ons wêreld te bring (vgl Roepingsverklaring).

2. Verbind ons opnuut aan die proses op Algemene Sinodale vlak en versoek die SDR om binne die reeds bestaande besluite van die Noordelike Sinode aktief aan die proses deel te neem.

3. Erken dat daar oor die modelle van strukturele eenheid en die proses om eenheid te bereik tans geen eenstemmigheid bestaan nie.

4. Erken dat die verloop van die proses tot dusver tot baie onsekerheid en ongemak gelei het en dat daar kennis geneem word van heelwat gemeentes se sterk afwysing van die Algemene Sinode se dokumentasie en werkswyse. Ons het waardering dat die SDR en ASM dit reeds erken het. Ons aanvaar egter alle persone wat by die kerkherenigingsproses betrokke was se integriteit .

5. Ervaar dat die openbare gespreksvoering oor die proses deur leierskap op die Algemene Sinodale vlak van die NGK, URCSA , RCA en NGKA die proses op streeksvlak erg benadeel.

6. Erken dat daar in gemeentes in die NG Kerk lidmate is wat met kerkhereniging as sodanig probleme het.

7. Besef dat in ons ywer vir kerkhereniging ons nie genoegsaam aandag daaraan gee om mekaar in ringe te begelei om deur die bou van verhoudings ons en ons gespreksgenote se vrese, voorbehoude en drome te hoor nie. Ons versoek die SDR om 'n ad hoc span saam te stel en daarvoor te begroot om met ringskommissies in gesprek te tree sodat elke ring 'n eie proses hiervoor kan ontwerp en bedryf.

8. Bid dat die proses wat dikwels die indruk van vasgelooptheid wek sal voortgaan sodat ook dit 'n getuienis in ons wêreld kan wees dat gelowiges daartoe geroep is om alles in ons vermoë te doen om mekaar te hoor.

*2. Vir die uitvoering van die opdrag het die SDR 'n ad hoc-taakspan saamgestel. Die eerste werksaamhede van die taakspan was persoonlike ontmoetings maar dit het algaande tot elektroniese skakeling oorgegaan. Die taakspan het beklemtoon dat skakeling op verskillende vlakke plaasvind (by die Algemene Sinode, die SDR en plaaslike; formeel en informeel) en dat die gesprek volgens die sinodebesluit op ringskommissies moet fokus. 'n Opname is by ringskommissies gedoen waarin twee vrae gevra is: Wat doen julle tans aan verhoudingsbou? en Wat wil julle graag doen?. Die opname het getoon dat formele

skakeling op min plekke plaasvind en dat daar nie veel entoesiasme vir nuwe aksies is nie. Na aanleiding van die opname het die SDR op aanbeveling van die taakspan aanvaar dat ringe en gemeentes genoegsaam bewus is van prosesse oor kerkeenheid en dat geleenthede wat hulle op plaaslike vlak voordoende wel gebruik word. 'n Gedrewe poging vanaf die SDR met nuwe pogings tot gesprekke sou waarskynlik nie enige wesenlike nuwe resultate tot gevolg hê nie. Die SDR het gevolglik volstaan met die inisiatief wat deur die moderatuur gelei word (vgl. 2.2.2.2 hieronder).

2.2.1.2 Sinodale Getuienisforum en vergaderings van moderature

*1. Die Sinodale Getuienisforum het in 2003 tot stand gekom as 'n gesamentlike werksaamheid van die Noordelike en Oostelike Sinodes van die NG Kerk en die Noordelike Sinode van die VGKSA. Met verloop van tyd het dit duidelik geword dat die Forum nie die beste instrument is om skakeling tussen die drie kerke te bewerkstellig nie. Na gesprekke tussen die drie sinodes se moderature, bygestaan deur die taakspanne vir getuienis, is geoordeel dat die Forum se bestaan getermineer moet word.

*2. Met die sluiting van die SGF het die Sinodale Diensraad, soos die ooreenstemmende kommissies van die twee ander sinodes, die volgende gelykluidende besluit aanvaar:

The Synod

1. *Commits itself to work with the other two participating synods towards the goal that eventually all the churches and congregations will be stimulated to reach out to each other and to work together as true missional churches according to God's will;*

2. *Accepts that the SWF is not the best vehicle for the realisation of this ideal;*

3. *Accepts that the SWF should be dissolved by the SWF as soon as possible according to the regulations of the constitution of the SWF;*

4. *Entrusts the moderature, in partnership with the moderatures of the two other synods, and in conjunction with its ministry for service and witness, and/or other similar or relevant ministries, to take responsibility for leadership in the realisation of the ideal as set out in 1 above.*

*3. Die SGF se funksionaris, ds Andries Louw, het op 30 Junie 2011 geëmeriteer en die SGF het op 31 Augustus 2011 formeel ontbind.

*4. Die terminering van die SGF het gelukkig nie 'n lugleegte gelaat nie. Die moderature van die drie sinodes vergader sedert Februarie 2011 gereeld. Die moderature van die Reformed Church in Africa en die NG Kerk in Africa (Noordelike Sinode) is sedert die begin van 2012 ook betrek. Die fokus van die vergaderings is die vraag hoe sinodes gemeentes van al die kerke kan stimuleer om missionale kerke te word in die sin wat God wil hê ons moet wees.

*5. Die samewerkingpoging van die vyf sinodes het nog nie hoogtepunte bereik nie maar die vroeë pogings lyk belowend. 'n Goeie voorbeeld is die inisiatief om gemeentes aan te moedig om gesamentlike gebedsgeleenthede op Pinkstersondag 27 Mei te reël.

2.3 Predikantebegeleiding

Predikantebegeleiding is deur 'n taakspan onder leiding van die assessor hanteer. 'n Verslag vanaf die taakspan word as aanvullende verslag aangeheg (**Bylae 1**).

2.4 Teologiese refleksie

*1. 'n Beduidende deel van die vergadertyd van die SDR is gegee aan besinning oor aktuele teologiese sake. Onderwerpe wat aandag gekry het was onder meer ons belydenisgrondslag, rentmeesterskap, doopviering, kategeese en belydenisaflegging, die huwelik as kerklike en staatkundige instelling en Gereformeerde Skrifhantering in 2012.

*2. Leraars en gemeentes is van die onderwerpe om kennis gestel en uitgenooi om die besprekings by te woon.

*3. Die SDR-lede as verteenwoordigers van hulle ringe is telkens versoek om in die ringe terugvoer oor die besprekings te gee.

2.5 Ander SDR-opdragte

Die ander sake wat volgens Bepaling 35 1.4.2-7 aan die SDR opgedra is, het aandag gekry soos dit nodig geword het.

3. OPDRAGTE VAN DIE 2008-SINODE

Opdragte aan die SDR wat nog nie op 'n ander plek in die verslag aandag gekry het nie, is die volgende:

3.1 Moraliteit van Grondhervorming

(“Die sinode gee opdrag aan die SDR om steeds aan die saak aandag te gee.”)

3.1.1 Die saak het van tyd tot tyd aandag gekry. Die meeste werk in hierdie verband is deur die Algemene Sinode gedoen.

3.2 Gereformeerde Verset

(“Die verslag (A.2 Bylae 1, p18) word terugverwys na die SDR vir verdere ondersoek en beter formulering en implementering.”)

3.2.1 Die dokument is herformuleer en op die sinode se webblad as besprekingsdokument geplaas.

3.3 Alternatiewe elemente en rituele

(“Die sinode versoek die SDR om teologiese refleksie te doen oor die instel en gebruik van alternatiewe elemente en rituele vir die sakramente.”)

3.3.1 Die SDR het 'n taakspan aangewys en die resultaat van hulle besinning is op die webblad as besprekingsdokument geplaas.

3.4 Gravamen Art 9.2

(Kerkraad Levubu) (“Die sinode 1. neem kennis van die laat ingekome stuk van die kerkraad van Levubu; 2. verwys die stuk na die SDR vir studie; 3. versoek die moderatuur om die kerkraad te ontmoet vir 'n pastorale gesprek oor die tussentydse toepassing van Kerkorde artikel 9.2.”)

3.4.1 Die SDR het 'n taakspan aangewys wat 'n gemotiveerde aanbeveling oor die herformulering van nie alleen Artikel 9 nie, maar oor al die artikels rakende die ampte aan die Algemene Taakspan Regte deurgestuur het. Na afloop van die taakspan se werksaamhede het die kerkraad van Levubu geoordeel dat 'n gesprek nie meer nodig is nie.

3.5 Werklading aktuaris

(“In die lig van die gespesialiseerde aard van en die werklading (onder andere die tribunaal) van die aktuaris, versoek die sinode die SDR om aandag te gee aan 'n meer permanente pos van aktuaris.”)

3.5.1 'n Belangrike deel van die aktuaris se werk, en 'n funksie wat baie tyd in beslag neem, is die hantering van tugondersoeke en appèlsake. Met die instelling van die Algemene Bevoegdheidsraad sal baie van die werk wat tevore deur die aktuaris gedoen is, deur die ABR hanteer word. Dit behoort baie by te dra om sy werklading drasties te verminder. Die behoefte aan 'n meer permanente pos bestaan dus nie meer nie.

3.6 Sentrale betaalstelsel

(“Die sinode versoek: 1. die SDO om ondersoek in te stel na die moontlikheid van 'n sentrale betaalstelsel vir leraars in die Noordelike Sinode. 2. die SDO om aan die SDR verslag te doen.”)

3.6.1 Die SDO het die SDR geadviseer dat hy nie 'n sentrale betaalstelsel kan aanbeveel nie. Die volgende motivering is gegee:

“1...Die SDO hoor duidelik die behoefte van gemeentes wat nie in staat is om hulle leraars op vol skaal te betaal nie. Die vraag is of sentrale salarisse die beste manier is om die probleem aan te spreek. Die SDO is van mening dat dit eerder op 'n ander, kreatiewe manier aangespreek sal moet word.

2. Die werklik beskikbare bedrag vir addisionele salarisse, nadat administratiewe koste verhaal is, gaan waarskynlik nie wesenlik verligting bring in hierdie opsig nie.

3 So 'n reëling gaan waarskynlik negatief impakteer op ons bestuursbeginsel van kort, eenvoudige besluitnemings- en kommunikasiekanale.

4 Dit is nie heeltemal duidelik wat die arbeidsregtelike risiko's verbonde aan so 'n reëling sal wees nie – byvoorbeeld as salarisse aangepas word, rentekoerse verlaag en daar nie meer genoeg fondse is om almal te betaal soos ooreengekom nie.

5 Watter kriteria gaan gebruik word om te bepaal watter leraars se vergoeding, met die beperkte fondse, aangepas gaan word en watter s'n nie?

6 Die kompleksiteit van so onderneming kan nie vergelyk word met 'n sisteem waar een werkgewer 250 salarisse administreer nie, en die kantoor sal beslis kapasiteit moet inkoop.

3.6.2 Die SDR het geoordeel dat die sinode se opdrag uitgevoer is maar het die SDO versoek om steeds te besin en veral te kyk na gevalle waar leraars onder die aanbevole vergoedingspakkette van die Algemene Taakspan vir Fondse vergoed word.

3.7 Bemagtiging van Ringe

'n Aanvullende verslag word as **Bylae 2** aangeheg.

4. ANDER SAKE DEUR DIE SDR HANTEER

4.1 Funksionering van sinodale strukture

'n Aanvullende verslag word as **Bylae 3** aangeheg.

4.2 Gesamentlike Sinodale Kommissie (GSK)

Die verslag vanaf die GSK word aangeheg as **Bylae 4**.

4.3 Teologiese opleiding

*1. Die teologiese opleiding by die Universiteit van Pretoria is nie 'n aksie van net een sinode nie maar word deur gesamentlik deur die vier "Transvaalse" sinodes gedoen. Die Kuratorium is ook nie aan 'n enkele sinode gekoppel nie maar funksioneer as 'n onderkomitee van die GSK. Die sinode het vier verteenwoordigers en vakatures is deur die SDR aangevul.

*2. Oor die afgelope paar jaar het 'n mooi gebruik ontwikkel, naamlik dat die kerklike dosente van die Fakulteit Teologie Pretoria gereeld uitgenooi is om die SDR te besoek en om aan die besinning oor teologiese sake deel te neem. Hierdie jaarlikse besoek word deur beide die SDR-lede en die dosente as 'n belangrike en sinvolle ontmoeting beleef.

*3. Die Kuratorium se verslag word aangeheg as **Bylae 5**.

4.4 Besluite van die Algemene Sinode 2011

*1. Die SDR het in Pretoria, Rustenburg en Polokwane geleentede gereël waarby terugvoer oor die Algemene Sinode en meer inligting oor 'n paar besluite gegee is. Die besluite wat veral aandag gekry het was oor kerkhereniging, oor die saamwoon van nie-getroudes, oor die bediening van bevryding en oor die Belydenis van Belhar.

*2. Die Algemene Sinode se besluite oor kerkhereniging en oor die moontlike aanvaarding van die Belydenis van Belhar as 'n vierde belydenisskrif moet volgens 'n lang proses nog deur kerkrade en sinodes hanteer word. Vorderingsverslae oor die prosesse word aangeheg as **Bylae 6** (kerkhereniging) en **Bylae 7** (Belhar).

4.5 Beskrywingspunte

Die SDR se taak word in bepaling 32.4.2 beskryf: *Beskrywingspunte en beswaarskrifte*
Beskrywingspunte en beswaarskrifte moet vier maande voor die datum van die sitting in die hande van die skriba wees en word deur afgevaardigdes, kerkrade, ringe, ringskommissies en diensrade van die Sinode ingedien. Die moderatuur hanteer die verwysing van die beskrywingspunte en beswaarskrifte na die onderskeie diensrade van die sinode, met opdrag dat die diensraad hierdie beskrywingspunt(e) by sy verslag inwerk of as aanvullende verslag voor die sinode lê. Die spesifieke beskrywingspunt is die voorstel voor die vergadering, met die diensraad se aanbeveling as eerste amendement (indien nodig).

*1. Die drie beskrywingspunte wat teen die sperdatum ontvang is, is al drie deur die moderatuur na die SDR verwys (vgl Bepaling 32.4.2).

*2. Uitvoering: Die Ring van Waterberg het sy beswaarskrif (oor postteïsme) teruggetrek. Die ander twee, met die SDR se respons, word as 'n aanvullende verslag voorgelê (**Bylae 8**).

4.6 Monumentpark-Wes

Die gemeente het versoek om by die Ring van Pretoria-Oos in te skakel. Die Sinodale Diensrade van die Noordelike en Oostelike Sinodes het die versoek ondersteun. Die Algemene Sinodale Moderamen het dit goedgekeur. Monumentpark-Wes is gevolglik vanaf 1 Maart 2012 deel van die Ring van Pretoria-Oos en van die Noordelike Sinode.

6. SLOTWOORD

In die verslag word 'n oorsig gegee van die SDR se werksaamhede sedert die vorige sinode. Wat nie gereflekteer word nie, is die groot waarde wat die SDR gehad het in die bevordering van kommunikasie en deursigtigheid in sinodale werksaamhede. Die aandeel van elke lid van die SDR word hiermee met dankbaarheid erken.

DR GF CLAASSEN (Voorsitter)

DR GJ CLOETE (Skriba)

GEBROKE

VRYGESPREEK

DIENSAAR

BYLAES

Bylae 1: Predikantebegeleiding.

Bylae 2: Bemagtiging van ringe.

Bylae 3: Funksionering van sinodale strukture.

Bylae 4: Gesamentlike Sinodale Kommissie (GSK).

Bylae 5: Kuratorium.

Bylae 6: Algemene Sinode proses: kerkhereniging.

Bylae 7: Algemene Sinode proses: Belhar.

Bylae 8: Beskrywingspunte.

NG KERK
NOORDELIKE
SINODE 2012